

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nčv.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nčv.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Isdatelj in odgovorni urednik: **Fr. Godnik.**

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Naj se bistrijo pojmi!

III.

Zadnjič smo povdarili, da nam »Gorica« zamerja, ker smo bodočim poslancem polagali na sree, naj se v bodoče ne vežejo tesno z nemškimi konservativci, ker govore proti temu vse bogate skušnje iz minolih časov. Da li smo ali nismo opravičeni v dajanje takih nasvetov, s tem vprašanjem smo se bavili zadnjič in menimo, da nam sleherni razsodni človek pritrdi, da smo!

Na to stran so torej, vsaj za nas, računi čisti in ne treba, da govorimo dalje. Radi važnosti stvari, in ker je potrebno, da se čujejo vsa menenja, hočemo rekapitulirati razloge, ki smo jih bili že naveli in ki nas silijo, da smo odločno proti tesni zvezi z nemškimi konservativci, kakor je bila v minolih časih. Pa še katero drugo misel hočemo pridodati.

»Gorica« piše:

»Od druge strani se nalaga slovenskim poslancem, da naj se nikar ne vežejo z nemškimi konservativci. »Edinost« jim svetuje, da naj, če ni drugače, le paktirajo z njimi od slučaja do slučaja, a da naj si zagotovijo pregarancije, da ne bodo tlačani zastoj. Gotovo si nihče ne misli, da bi bili slovenski poslanci takó naivni, da bi delali komu usluge samo iz čiste idealne ljubezni. Poslanci imajo vendar svoj jasno označen program vsaj v narodnostnih stvareh in razžaljenje bi bilo, svetovati jim, da naj stojé trdno na tem svojem programu, na čegar podlagi so bili izvoljeni. To je stvar, ki je umevna sama ob sebi in poslancu, ki bi grešil proti programu, bi velevala že čast, da se odpove mandatu. Ne gre se torej za program, ampak gre se za taktiko.

Kako bo sestavljen prihodnji parlament, kako se bodo stranke družile in vezale, tega ne vé danes še nihče. Razmere so tako nejasne, da bi bilo zdaj prenačljeno, svetovati poslancem, kako naj nastopajo, s kom naj paktirajo. Niti češki poslanci si ne dadó kar v naprej vezati rok.

To so zopet le splošne teze, katerim ni možno oporekati. Ali to nam ne brani, da ne bi se bavili s kakovostjo strank in z njih stremljenji in cilji, vzlasti pa takih strank, katere moremo presojati po tolikih skušnjah iz minolosti, po tolikih dejstvih, kakor jih imamo na razpolago baš gledé katoliške ljudske stranke.

PODLISTEK

Česa neki je želela?

Zofka Kveder.

Ljudje so vrel iz cerkve in otroci so se drenjali mej vozovi. Malo dekletce je potipalo za krilo, ko je šlo mimo, in vsliknilo: Jedeta, kako je gladko! Mal paglavec, bosopet in umazan, pa je poredno salutiral, ko je pogledala proti njemu. On je vrgel par pesti krajearjev med otroke, da so kričali, smejali in ruvali se. Pomagal jej je vstopiti v voz in velel kočijažu pognati, a ona je vendar še slišala, kako so se menile jezike mestne babnice in krščence:

— Moj Bog, lahko ga je dobila! Kaj mislite, trideset... voz jo je odpeljal, ona pa je mrmrala za njimi: trideset tisoč!

In potem ono slovo, oni obisk pri bogatem stricu na Primorskem.

— Brez potrebe človek ne sme tritati časa — dejal jej je, ko sta sedela v kupču, — stric je bogat mož in brez družine, ta pot nama bo kedar še kaj koristila. —

Jezilo jo je njegovo vedno preračunjanje.

Povsem prav je, ako »Gorica« pravi, da poslanec se mora trdno držati svojega programa in da ne sme delati nikomur uslug iz same idealne ljubezni. — No, torej?! Ali trdimo mi kaj drugega? Poslanec, drži se svojega programa! Gotovo, ta je obvezen zanj! Ravno zato, ker je program obvezen za poslanca, ker mora biti vsa njegova taktika preračunjena v to, da se uresniči ta program, mora iskati tesnih zvez le s takimi skupinami, na katere se more zanašati, da mu bodo v vseh slučajih pomagale uresničevati ta program! In ravno zato, ker nam vsa parlamentarna zgodovina dolge, tridesetletne dobe od Hohenwartovih časov sem govori na ves glas, da so bili nemški konservativci naši zaveznički le radi sebe, da so vedno mislili le na prejemanje pomoči od naše strani, a nikdar na dajanje pomoči za uresničenje našega programa, ravno zato nismo mogli drugače, nego da smo izrekli svoje menenje, da naši poslanci naj bi se ne vezali s tako stranko! Ni torej kaprica, ni zgolj zavzetost proti nemškim konservativcem, ako nismo navdušeni za dosedanjo tradicijonalno politiko naše delegacije, ampak žalostne skušnje so nas prisilile, da smo postali skrajno nezaupljivi proti rečeni skupini!

Posl. Spinčić je mož priznanega narodnega mišljenja, je star parlamentarec in je — duhovnik. O njem ni misliti torej, da bi bil nasprotnik nemških konservativcev le zato, ker so konservativci. In Spinčić je rekel na shodu v Barkovljah med drugim:

»Ako bi bil parlament sploh mogel kaj storiti za ravnopravnost narodov, in ako vendar ni storil, na tem je po mojih mislih kriva največ katoliška nemška stranka! Ljudje te stranke imajo sicer katoliško pravičnost v ustih, ali imajo tudi nemško sree, in kedarkoli se je v zadnjih časih ponudila prilika, da bi se dalo Slovanom kaj pravičnega, je večina te stranke, ali pa so vsi pokazali svoje nemško srce.

Kathrein, jeden voditeljev te stranke, je zbežal s predsedniške stolice, ko se je delalo na to, da bi se Čehom ohranile jezikovne naredbe. Dipauli se je pokazal sila omahljivim kakor parlamentarec, a o ministru Dipauliju ne vemo, da bi bil kake krivice odstranil.

In potem:

»Nemški konservativci se torej v bitnosti tudi ne razlikujejo od drugih Nemcev.

Vozila sta se skozi gozd; velike košate smreke so razpenjale svoje veje ob potu in oni neopisljivi, tako oživljajoči gozdni duh jima je širil pljuča.

— Glej, kako krasno — dejala je ona.

— Da, lep gozd! No, lep kos denarja tiči v teh deblih. —

Vrnila sta se domov. Radovedno je ona stopala po prostorih in pregledovala pohištvo. V njeni sobici je bil mal balkonček. Polno najraznovrstnejših rož je dehtelo v tem idilnem koticu. Mal divanček, ravno za dva, stal je med cvetjem in mična kletka z živim kanarčkom je visela od stropa. V koticu je stala mala mizica s sobnim vodometom in v vodi je švigalo par zlatih ribic.

— Moj Bog, kako lepo! — je vzkliknila in zardela veselja. Ta koticček, kakor vstvarjen za ljubkovanje! Kako srečni bodo trenotki! mislila je. On pa jo je potegnil k sebi na divanček in jej ovil roko krog pasu. Vsa se je tresla v nestrpnem pričakovanju gorkega poljuba, on pa je vzel njeno desnico v roko in začel:

— Da, vidiš ti, povedati ti moram, kaj in kako. Gospodinja si zdaj in ti veš, da ob svoji veliki trgovini nimam časa ukvarjati se še z domačimi skrbmi. To je zdaj na tebi?

Ste strani torej tudi ni pričakovati pravičnosti za Slované!

Britke, trpke besede je izgovoril gosp. Spinčić, in pa — resnične. S tem pa je tudi odobril naše stališče, je pritrdil nam, ki pravimo, da slovenskemu poslancu, ako hoče izvrševati svoj program, ne kaže, da bi se tesno vezal s tako stranko!

Ali s tem, da smo precizirali to svoje menenje, nikakor nismo hoteli vezati rok našim poslancem. Mi nismo rekli: vežite se s tem ali onim! Jedino, kar smo zahtevali in zahtevamo od naših poslancev je, da naj ne store ničesar, kar bi moglo provzročiti, da se oni in zastopniki naroda češkega odtujijo eden drugemu. Zahtevamo to, ker smo prepričani, da bi bile usodne posledice neizogibne, take, da bi jih nikdar ne odvalgo nobeno zavezništvo, bodisi s katerokoli skupino!

Mi nismo hoteli vezati rok našim poslancem niti nasproti nemškim konservativcem, mi jim radi prepuščamo slobodno roko, naj paktirajo žnjimi od slučaja do slučaja, kadar se jim bo videlo potrebno in koristno. Za tako razmerje govore vsi praktični razlogi in v takem razmerju bi imeli najbolje jamstvo, da se ne zgodi. česar noče tudi »Gorica«: da, namreč ne bomo delali nikomur uslug le iz gole ljubezni.

Naše zavezništvo s konservativci nam ni prinašalo koristi! O tem nam priča vsa minolost! Mi smo vzlic temu zavezništvu politično le padali in smo slednjič padli tako nizko, da se danes na periferijah, zlasti pa v Trstu in Istri, kar pometa z nami. Ali bi bilo to mogoče, ako bi bili nemški konservativci podpirali naše zahteve, ako bi se bili iskreno zavzemali za nas, ako bi bili zlasti v kritičnih trenotkih klicalí oblastim: Aut — aut?! Profesor Spinčić je povedal, da niso nikdar storili tega, marveč, da so nas vsikdar puščali na cedilu! Sedaj pa stavimo nadaljnje vprašanje: zakaj so si mogli dovoljevati tako igro z nami? Le zato, ker smo bili tako trdno navezani nanje, ker so vedeli, da smo jim — gotovi!! Mi vidimo stvari tako, in menimo, da ne vidimo slabo. Istotako pa smo uverjeni, da bi nam taktika paktiranja od slučaja do slučaja bila veliko koristnejša.

Ni težko dokazati tega. Nemški konservativci so močna, so uplivna skupina, morda med najuplivnejšimi strankami, ali le tako dolgo, dokler se naslanjajo na konservativne

Kuharica in dekle so zdaj pod tvojo komando. Tudi v hlev, bi rad, da večasih malo pokušaš. Saj veš, moj oče je imel nekaj polja in z živino se je rad ukvarjal. Jaz imam tudi to veselje, časa pa nimam dosti, da bi gledal na vse. Kaj ne, da ti malo popaziš!

Nekaj jej je otrdelo v sreu, ali obljubila je vendar-le, da bo že pazila na vse.

— Tako je prav, dandanes ima človek toliko skrbi — je dejal raztreseno, jo poljubil, dal jej še nekaj svetov radi vrta, poslov in drugega, potem pa odšel.

Obsedela je sama mej cveticami in solze so jej stopile v oči.

Je-li to sreča, je-li to vse? — — — Ne, ne!

Stisnila se je v koticček in ihtela v mehki rdeči baržun.

Hišna je prišla brisat prah, ona pa je hitro potegnila z roko preko oči.

»Ah, kako je vendar neumna, česa vendar čaka? Saj je gospodinja, saj lahko gospodinji in zapoveduje, kolikor se jej zljubja! Zarožljala je s ključji, ki so jej viseli za pasom in hkrati zdela se je imenitna, jako imenitna oseba. Stekla je v kuhinjo gledat, kako-li se kuha in peče. Kuharica je z globokim poklonom pozdravila »milostivo«, oči pa so

življe iz drugih narodnosti. Sami, ločeni od teh drugih življev, bodo zrno med mlinskimi kameni. Nemški liberalci imajo respekt pred njimi, ker so močni, ali močni so — kakor rečeno — le dokler se opirajo na druge, političnem mišljenju sorodne jim skupine. Brez te zaslombe bi bili obnemogli. Naravno je torej, da jih bosta že nagon po samoohrani in vsaki stranki prirojeno stremljenje po političski moči silila, da bodo iskali zaslombe, A če bodo videli, da te zaslombe ne dobe, ako ne bodo vračali milo za drago, bodo prisiljeni dajati nam podporo! Ob takem razmerju bodo naši poslanci mogli zahtevati in staviti svoje pogoje: do ut des — dam, če mi daš!

To so torej povsem praktični nazlogi, ki govore proti dosedanji tradicijonalni politiki nasproti nem. konservativcem in za paktiranje od slučaja do slučaja. A ravno ti pomisleki govore tudi za nepremično zavezništvo naše s Čehi. Kakor je res, da obnemogel nemški konservativci ne more koristiti drugim, tudi če bi hotel, istotako je res, da mi ne moremo nikomur pomagati, ako sami nimamo nobene moči! Mi pa bomo močni le tedaj, ako bomo imeli za seboj zastopnike naroda, ki je take važnosti, kakoršnje je krvno sorodni nam narod češki, čegar delegacija v državnem zboru je vrhu tega tudi številno močnejša, nego vsaka druga skupina za-se. K tej veliki svoti moralne teže pa treba še prišteti dejstvo, da je s to svoto tesno spojena tudi moč visoke aristokracije češke, o čemer priča govor deželnega maršala češkega, kneza Lobkovicca, na petdesetletnici trgovinske komore praške. Stvar je torej taka-le: kakor bi bili nemški konservativci obnemogli in le zrno med mlinskimi kameni, ako ne bi imeli zaslombe v »konservativnih« življih drugih narodnosti in bi ne mogli nikomur pomagati, istotako bi bili mi zrno med mlinskimi kameni in obnemogli, čim se nam odtegne češka zaslomba. Brez češke zaslombe bi veljava naše male delegacije zlezla v nič. Iz tega pa izhaja zopet, da nam tudi taktika paktiranja od slučaja do slučaja ne bi več koristila, kajti potem ne bi tudi nemški konservativci hoteli več iskati pomoči tam, kjer ni moči!

Treba da zaključimo. Mi ne usiljujemo svojega menenja nikomur, ali v dolžnost smo si šteli, da je obrazložimo, kakor nam je narakuje naš priprosti razum. Vsa izvajanja naša se pa dajo reasumirati v stavek: za

jej prezirno motrile nežno postavico tega »otroka«.

Prijetno se jej je zdelo imeti toliko poslov pod seboj in samo o večerih je čakala tam na divanu pri balkonskem oknu nečesa, kar ni in ni hotelo priti. Kar sama ni vedela, česa hoče prav za prav, a kadar je tam v svojem koticu imela časa za čitanje kakkega romana, bilo jej je tako čudno in o vsakem ljubezenskem prizoru jokala je v iste mehke blazine, da so bile res že kar lisaste.

— Enkrat bi rada, da bi mi tako-le dejal, da bi me tako-le poljubil — mislila si je in ko je prihajal gori iz komptovara, letela mu je nasproti in šepetala v jedno mer:

— Me imaš-li kaj rad, povej no, če me imaš kaj rad?!

— Seveda te imam — odgovarjal jej je in jo nežno potiskal od sebe.

Oh, in potem se je zopet jezila nad tem natančnim človekom, ki je imel še poljube odštete.

Kakor hočeš, mislila si je in pridno gospodinjala v hiši. V malo mesecih je iz nežnega otroka vzevetela lepa bujna žena in poslom je bilo žal, da je »mlada« tako prebrisana, da je povsod zraven in da vse ve.

(Pride še.)

mali narod slovenski bo najkoristnejše, ako ostane v tesnem zavezištvu z zastopstvom bratskega naroda češkega; z drugimi skupinami prejšnje večine — zlasti s Poljaki in konservativci — pa naj ohrani prijateljsko razmerje in naj paktira žnjimi od slučaja do slučaja! A vedno po zdravem nauku: dam, če mi daš, pod pogojem vzajemnega dajanja in — prejemanja!

Prešernova slavnost!

V Pragi 18. nov. 1900.

F. T. Če pomislimo, da je Vaš cenjeni list bil doma, v domovini — prisiljen vznjati naše ljudstvo, da oslavlja stoletni spomin prvega in največjega našega pesnika Prešerna, bode gotovo vsako slovensko srce ginjeno, ko izve, da so Čehi v Pragi pripravili našemu pesniku jako lepo in dostojno svečanost. Pripravili so jo sami iz sebe in zase, brez zunanjih agitacij — spontanno! Priredila jo je češka podružnica slovenskega planinskega društva.

Kdor pozna odbor te podružnice in društvenike sploh, se temu ne bo veliko čudil, kajti znano mu bo njihovo delovanje na polju češko-slovenske vzajemnosti.

Tako marljivost, prisrčno ognjenost in vnetost za stvar, je treba iskati; in žal — morda je ne najdete drugje. Na čelu temu črčstvu stoji možje, učeni in navdušeni ter jako previdni. Previdno in dosledno stremé za svojim ciljem, smotrom.

O da bi bilo več taeih mož, pa na obeh straneh, v obeh narodih, druga bi nam zasvetila zarja!

Ta podružnica je torej dne 15. t. m. v dvorani »Umělecké Besedy« priredila domači večer v spomin stoletnega narodenja slovenskega pesnika Fr. Prešerna.

Zabava je imela biti navadna, domača, kakoršne prireja odbor svojim členom vsaki mesec za zimne dobe. Ali ni ostalo pri tem, iz »domačega večera« se je razvila sijajna svečanost.

Dvorana je bila paenapolnjena odličnimi gosti in navdušenje je rastle z vsako točko.

Ker se predsednik podružnice, g. prof. MUDr. Chodounský, ni mogel udeležiti zabave — umrl mu je nadepolni sin Ph. Dr. Karol Chodounský, ki je bil velik prijatelj naših slovenskih gor in našega naroda, — pozdravil je navzoče goste društveni tajnik, deželni svetnik g. JUDr. Frauta, na kar je nastopil pisatelj g. Jan Hudec. Toplimi besedami je slikal Prešernovo delovanje, njegov značaj in ljuti boj in po podanem životopisu je g. Hudec žel živahno pohvalo od zbranih gostov za mično predavanje.

Občinstvo je nestrpo čakalo na drugo točko programa, na predavanje nekoliko Prešernovih pesmij v slovenskem ter češkem jeziku. In ko je nastopil Slovencem dobroznani, bivši režiser slovenskega gledališča v Ljubljani, g. Inemann, je bil že pred začetkom svojega predavanja sprejet z frenetičnim ploskanjem, in dolgo je trajalo, predno je mogel početi z recitacijo pesmi »Nezakonska mati« v slovenskem jeziku. — Po grobni tihoti med predavanjem se je sprožil na koncu pesmi ogromen aplavz in mislili smo, da je navdušenje dokipelo že na svoj vrhunec; a temu ni bilo tako, kakor se je pokazalo pozneje.

G. Inemann je dobro porazumljeno gradivo predaval z nežnim čutom in v najlepši slovenščini. Pridati je moral v češkem jeziku še »Nezvesta« in »Kam?«

V tretji točki je imel nastopiti tenorist narodne opere, gospod Pták; ker pa je moral slučajno ta večer sodelovati v operi, se je ta točka nekoliko zakasnila, radi česar so navzoči gg. slovenski visokošolci zapeli nekoliko slovenskih pesmi, ki so bile vsprejete z velikim navdušenjem.

Ko je pa konečno nastopal g. Pták in zapel z mogočnim pa milim svojim glasom »Nezvesta bodi zdrava«, so bili poslušalci naravnost očarani po lepoti besed in napeva ter po izbornosti predavanja. Tukaj bi bile mogle, ve slovenske narodne gospe in gospice, videti, kako češke žene umevajo svoj narodni čut, in kako ga javljajo!

Gospod Pták je pridal še pesmi »Kam?« in »O zakaj si se mi vdala«, in spremljala ga je vedno naraščajoče navdušenje.

Na to je g. Inemann recitoval še nekoliko Prešernovih gazel v češkem prevodu, in tu se je prigodila nam nepozabna epizoda. Dame so zahtevale na glas, naj prednaša slovenske proizvode, kateri želji je g. Inemann vstregel s premilo pesmijo: »Luna sije«.

S tem je bil program izerpljen, ali gostje so hoteli le še več! In g. Pták je moral peti še nekoliko čeških pesmi, na slovenske ni bil več pripravljen.

Potem pa se je razvila domača zabava veselega duha, h kateremu so mnogo pripomogli naši vrli visokošolci s prepevanjem lepih naših slovenskih pesmi.

Tako se je izvršila ta svečanost Prešernova, med prijateljskim in bratskim sicer narodom, ali vendar daleč od domovine Prešernove. Ravno zato pa nam tem intenzivneje ostane v hvaležnem spomnu!

Konečno naj navedem tu nekoliko imen navzočih odličnejših gostov. Izmej pisateljev so bili navzoči: Gospa Gabriela Preissova, urednik »Slovanského Prěhledu« g. Adolf Černý, profesor dr. Nekut, profesor Prusik, profesor dr. Vlach, prof. dr. Veselík, redaktor »Nar. Listov«, gosp. Kuffner in drugi. Dalje smo videli gospoda prof. dra. Stoklasa, rektorja češke tehnike g. prof. Hrázkega (z gospo Slovenko), c. kr. stavbenega svétnika Rybařa (z gospo Slovenko), deželnega stavbenega svétnika Landa, direktorja Mikulejskega, MUDr. Hřiva, dr. Pernerja, nadinženjerja Tomšiča, predsednika gremija lekarnarjev Buidigerja, predsednika podružnice kluba čeških turistov iz Rokycan, g. Krčmarja) ki je prišel nalašč radi te svečanosti), deputacijo »Umělecké Besedy«, premnogo gospoj in gospic in mnogo družih.

Čast in slava neumornemu odboru češke podružnice slovenskega planinskega društva!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 22. novembra 1900.

Volilno gibanje. Istra. Pozor!!!

Kakor čujemo iz zanesljivega vira se lahani trudijo o sedanjih volitvah, da bi nam izpodkopavali celo take kraje, ki so bili vedno naši in gotovi za našo narodno stvar! Rodoljubom je torej nujna dolžnost, da so tudi v takih krajih skrajno oprezni! Skrbje naj torej, da se volilci ne bodo zanašali, ampak da pridejo vsi na volišče, drugače bi lahko kje doživeli jako neprijetnih iznenadenj! Povod temu današnjemu opominu objavimo po dovršenih volitvah!

Danes moremo beležiti prve vspehe hrvatske stranke za V. kurijo. Veliki Lošinj je z ogromno večino izvolil 5 naših volilnih mož. Nasprotni kandidatje so dobili le po 5 do 6 glasov. Žminj je volil 9 naših in sicer jednoglasno. Istotako je bilo v Tinjanu izvoljenih 7 naših volilnih mož in sicer z vsemi oddanimi glasovi, to je: 312. — V Lindaru je bilo izvoljenih 10 naših. Sv. Ivan p. Šterni je volil 4 naše za V. kurijo in toliko za IV. kurijo.

To bi bili torej naši prvi vspehi. Mnoge njih je nekako poparilo, ker so laške novine mogle zaporedoma poročati o vspehih njih stranke, dočim ni bilo nič čuti o vspehih na naši strani. To je lahko pojasniti in to pojasnilo pojasnjuje tudi, kako se od vseh strani zistematično dela na to, da bi Italijani zmagali na vsej črti. Mi nismo mogli beležiti vspehov do sedaj, ker so volile le take sekcije, ki so bile gotove Italijanom. Onim činiteljem, ki žele našega poraza, ni bilo do volj, da so sekcije razdelili in krpali tako, da je velika večina večih sekcij ostala zagotovljena Italijanom, a manjše so milostno privoščili nam, ampak so se uredili tako, da so italijanske občine volile prve. Namena temu ni težko uganiti. Italijani naj najprej opravijo svoje delo, da se bodo mogli potem s tem večjo silo vrediti na naše občine! Iz tega more razvideti slovenski svet, kako natanko je vse proračunjeno — proti nam!! No, naša stranka ne kloni duhom, ona bo vršila svojo dolžnost neustrašeno, v svesti si, da še nobena volitev ni izbrisala ekzistence kakega naroda. Ali to povemo že danes, da ostane vse točno zabeleženo in da bomo strogo zahtevali od naše stranke v Istri — in če naša slovenska vzajemnost ni le pusta fraza — bomo zahtevali od zastopnikov slovenskega naroda sploh, da izvaja konsekvence v svojem vedenju proti onim, ki nas sedaj tako kruto tepejo.

Petdesetletnica trgovinske zbornice v Pragi. Pomembno in razveseljivo je, da tudi glavno glasilo mladočeške stranke, »Narodni listy«, pripoznavajo veliko pomembnost besed, ki jih je deželni maršal knez Lobkovic izustil o slovesni priliki v obrambo načela jednakoopravnosti. Mladočeški list se veseli, da se hoče tudi plemstvo vsprejeto ljudskimi poslanci boriti za to načelo ter izreka sodbo, slično naši, da namreč besede

Lobkovicve pomenjajo resen memento za vlado Kőrberjevo.

No, poleg tega pojava iz ust deželnega maršala je došlo na rečeni slavnosti še do druge važne politične manifestacije, a to po govoru zastopnika zagrebske trgovinske zbornice, tako, da so izvestni krogi kar nervozni postajali mej tem govorom. Govornik je proslavljial narod češki na polju umetnosti, znanstva, industrije in trgovine. Neutrudna pridnost naroda češkega je Hrvatom v izgled. Hrvatje se vesele z iskreno bratsko ljubeznijo vseh zmag in vspehov češkega naroda in boli jih sleherni udarec, ki je doletel ta narod, bodi gospodarskega bodi političkega značaja. Bog Vas je — tako je rekel nekako govornik — obdaril z vsemi zavidanja vrednimi svojstvi, Bog vas je oblagodaril v svoji milosti, da morete uspešno braniti svojo narodnost in da se morete braniti škode, da morete v neposredni bližini germanstva blesteti kakor luč, katere lepote ne more oslabiti niti velika toplota nemštva. O tem ne pričra le ukupni slovanski svet, ampak tudi vsi ostali narodi Avstrije. Vse Vaše dobre lastnosti opravičujejo sladko nado, da v boju, ki ga bijete, ostane zmagata na Vaši strani. In Vaša zmagata bo zmagata resnice in pravčnosti ter bo blagodejno uplivala na ostala slovanska plemena monarhije.

To je bila znamenita enuncijacija, ki pričra, kako zmagoosno hodi svojo pot dalje naša ideja; a mi se tega pojava veselimo tem bolj, ker je dragocen prinos k našim izvajanjem v današnjem uvodnem članku ter zgovornim dokazom, kako spoznavajo tudi bratje Hrvatje, kaj pomenja češki narod za nas vseh!

V državnem zboru nemškem je poslanec Evgen Richter — ta celebriteta na parlamentarni tribini — nenavadno ostro kritikoval ne le nemško politiko v Kitaju ter odločno odklanjal veliko kolonijalno politiko sploh, vskliknivši, da bodočnost Nemčije ne more biti na morju — ampak je pod nož svoje kritike vzel tudi postopanje nemškega cesarja samega. Tudi on obžaluje, da se govori cesarjevi tirajo v razpravo, ali on obžaluje tudi vzroke tej prikazni. Očital je cesarju, da preveč govori in da često celó napada posamične stranke. Vladar naj bi se, predno govori, sporazumel z odgovornimi ministri. Javno življenje je dandanes premnogolično, da bi je mogel nadvladati en sam človek in da bi mogel soditi o vsem. Ako bi se sporazumeli, ne bi mogel izreči kaj, kar žali javnost in kar se potem navaja proti monarhu.

Potem je govornik še posebno obsojal izrek, da se ne bo dajalo pardona. Na tanačin se morajo nehati vse trgovinske zveze s Kitajem. Baval se je tudi s pismi, ki jih pišejo nemški vojaki o grozodejstvih Evropejcev ter je vskliknil, da-li naj bo Grof Waldersee za Kitaj nekaka »šiba božja«, kakor je bil nekaj Atila?! Kam pride svet, če se bomo hoteli maščevati za vse?! Richter je izvajal iz vsega tega, kako težko je prevzeti odgovornost za take govore, kakoršen je bil oni cesarja Viljelma v Bremerhavenu, s katerim je pozivljial, naj se ne daje pardona. Govornik je povdarjal, da je bilo to flagrantno kršenje ustave, ker se ni sklical državni zbor, da bi bil privolil v kitajsko akeijo.

Krüger v Marzelju. Včeraj popoldne je, s precejšno zamudo vsled slabega vremena, prispel v Marzeljsko luko parnik »Gelderland« s predsednikom transvaalskim, Krügerjem, na krovu. Zaradi razburkanega morja ni mogel parnik včeraj h kraju ter je stopil Krüger še-le danes na kopno. V Marzelju se je osnoval poseben odbor za vsprejem Krügerjev. Tudi transvaalski poslanik, dr. Leyds, je v Marzelju.

Tržaške vesti.

Shod pri sv. Jakobu, ki ga je hotelo društvo »Edinost« prirediti to soboto, se je iz važnih razlogov odložil na sledečo soboto dne 1. decembra.

Imenovanje. »Wiener Zeitung« javlja: Cesar je imenoval deželnega sanitetnega nadzornika v Trstu dra. Emila Meerausa namestniškim svetovalecem in referentom deželne sanitete na gornjeavstrijskem namestništvu.

Zadnja »Soča« se je v zadnji svoji številki odurno zagnala v nas. Odgovor pride jutri, ker nam za danes neostaja prostora.

Radi izgredov pri sv. Jakobu obsojena četorica naših ljudij so že nastopili prirejeno jim kazni. Čujemo, da so se našli

dobri ljudje, ki hočejo dotičnim družinam, aedolžnim ženam in otročičem iti na roko, da jih prežive med tem časom. Dotičniki da hočejo apelirati do vseh usmiljenih sre med tržaškimi slovenstvom.

Pozor! Pozor! Predstava, ki jo nocoj priredi »Tržaški Sokol«, sodelovanjem umetniške dvojice, gospoda in gospe Gavrilović, ne bo v telovadnici, ampak pri »ogrskem kralju«. Vstopnina po 60 st. za osebo.

Giammai! Kakor je znano našim čitateljem pripravljajo nekateri rodoljubi in rodoljubke Prešernovo slavnost v Trstu. V to svrhu so se obrnili do vodstva gledališča »Politeama Rossetti« za prostore. V odgovor so dobili: »Giammai!« — Nikoli!

Ta »nikoli« naj vzpodbudi tržaške in izventrčaške Slovence, da z obilimi darovi in pristopi k društvu »Narodni dom v Trstu« omogočijo, da bode stal čim preje v Trstu »Narodni dom«, v dokaz slovenske žilavosti, vstrajnosti in požrtvovalnosti.

V smislu pravil društva »Narodni dom v Trstu« so udje istega: deležniki, društveniki, ustanovniki in častni člani.

Deležnik je, kdor plača v društveno blagajno delež 200 kron naenkrat ali v štirih poluletnih obrokih po 50 kron, kateri delež se obrestuje po 3%, ter amortizira;

društvenik je kdor plača letni dosek 24 kron (I. vrste), 12 kron (II. vrste) in 6 kron (III. vrste);

ustanovnik je, kdor daruje naenkrat vsaj 200 kron; imena ustanovnikov se vpišejo v častno knjigo ter se zaznamujejo na primernem mestu v narodnem domu;

častni člani so oni, katere imenuje občni zbor radi zaslug, pridobljenih za društvo. Vsi udje imajo aktivno in pasivno volilno pravico in pravico glasovanja na občnih zborih.

Pristopajte torej slovanski rodoljubi tržaški in izventrčaški v obilem številu društvu »Narodni dom v Trstu«, da se v kratkem lahko skliče ustanovni občni zbor.

Darove in oglasila za pristop sprejema za sedaj začasni blagajnik odvetaik dr. Gustav Gregorin v Trstu.

Prešernove slavnosti za zdaj v Trstu — ne bo! Pišejo nam: Űpali smo, da se nam vendar-le posreči dobiti gledišče, ali kako večo dvorano v mestu. A vse zastonj. Misel se mora torej popolnoma opustiti, ali pa prirediti to slavje v ožjem krogu v »Slovanski čitalnici«. Če torej kompetentni faktorji mislijo, da bi bilo primerno, naj delajo na to. Saj čitalnica je že dovolj velika, da lahko sprejme vso tržaško inteligenco, katera bi bila zadovoljna z izbranim akademičnim večerom.

Nikakor pa ne moremo prirediti tacega slavja v večem stilu. Prvi in glavni vzrok je gotovo prostor. Kam naj vabimo občinstvo, ko nimamo ni primerne kraja ni prostora? Iztirali so nas iz mesta! Zdaj so zadovoljni oni. Ali pa se smemo zadovoljiti tudi mi s tacimi neznosnimi razmerami? Zalostno zares, da je prišlo tako daleč, da nas Italijani pošiljajo v okolico prirejat svoje veselice, kakor nas tudi pošiljajo tja v šolo.

Menda je to dovolj kričeč dokaz, kako živo potrebujemo v Trstu svojega doma!! Ali ne počnemo že enkrat prav resno misliti, da dobimo svoj dom?!

Razven prostora neostaja nam v Trstu tudi umetniških moči, da bi kaj priredili v velikem stilu. No, za čitalnico bi vsekako lahko sestavili lep program, vsaj deloma vreden našega genijalnega Prešerna.

Misel, da bi se uprizorila opereta »Črevljar baron« o priliki Prešernove slavnosti, se je koj v početku opustila. Ta igra pa se vsekako uprizori dne 2. decembra v Barkovljah in sicer v korist ženski podružnici sv. Cirila in Metoda v Trstu.

Zenski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda je podarila gospica Milka 5 K mesto evetke na krsto malega Borisa: Ga. Macak je podarila 2 K, ker se ni mogla vdeležiti veselice. Bog plačaj!

Otrok v vodnjaku. Predvčeraj so iz vodnjaka v ulici Fabbrića štev. 2. potegnili mrtvega otroka. Včeraj pa so aretirali mater, 17-letno Štefanijo Dungal, šiviljo iz ulice Fabbrića št. 1. Ista je priznala, da je pred 11 dnevi porodila mrtvega otroka ter ga vrgla v navedeni vodnjak.

Roko si je zlomil včeraj na delu 64-l. mehanik Anton Hut, iz ulice S. Servola št. 8. Spravili so ga v mestno bolnišnico.

Pazite na puške! 19-letni dninar Anton Jakopič iz Rojana je imel opraviti s puško, ki se mu je sprožila ter ga nevarno ranila na oče.

Ogenj v dimniku je nastal večeraj popoldne v ulici Cordaiuoli št. 4. Gasilec so ogenj kmalu pogasili. Škode ni nobene.

Nagle smrti je umrl večeraj popoldne 68-letni kamnosek Jakob Svetina iz sv. Ivana Nahajal se je s tovariši v gostilni »Konsumnega društva« ter pil in nekaj jedel. Naenkrat je prenehal, obledel in vzdihnil ter zaprl oči za vedno. Poklicali so zdravnika, ki je konstatiral, da je Svetino zadel mrtvoud. Pokojnika so prenesli na njegovo stanovanje.

Z naših sodišč. Na tuk. deželnem sodišču sta bila v torek obsojena: 39-letni dničar Anton Parenza iz Pirana zaradi zločina javnega nasilstva v sedem mesecev poostrene težke ječe; 17-letni Ivan Kocijančič iz Trsta, ker je kradel grozdje, v tri tedne zapora.

× Iz Opatije. Zadnji imenik gostov z dne 17. t. m. izkazuje od 1. septembra 2006 strank s 3596 osebami. Dne 14. t. m. je bilo v zdravilišču 619 oseb.

Plesne vaje »Tržaškega Sokola«. Prihodnjo nedeljo 25. t. m. bode plesna vaja od 7—11. ure pop., mesto ob navadni uri, ker je igralec na glasvirju zadržan. Pozneje bodo plesne vaje zopet ob navadni uri od 5—9. pop.

Dražbe premičnin. V petek, dne 23. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na trgu delle Legna 10 in ulica Maiolica 3, nove mobilje; ulica Nuova 14 in Acquadotto 46, oprema v zalogi, hišna oprema in zamaški iz gome; ulica S. Francesco 15, hišna oprava; ulica della Fabbrica 6, kamenite stopnice; Corso 4, Zagata S. Tecla hišna oprava, galanterije; Salita di Greta 17, hišna oprava; ulica Lazzaretto vecchio 2, kože in klej; ulica Acquadotto 46, hišna oprava; ulica Manzoni 6, hišna oprava in dragocenoosti; ulica Torrente 24, hišna oprava; ulica del Ronco 6, kočija.

Vremenski vestnik. Večeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 12.7, ob 2. uri popoldne 17.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.5 Danes plima ob 8.38 predp. in ob 10.9 — pop.; oseka ob 3.8 predpoludne in ob 3.32 popoldne.

Pevsko društvo »Lipa« v Bazovici vabi na veselico s petjem, godbo, povžejado, srečkanjem in plesom, katero priredi v nedeljo dne 25. novembra 1900 v prostorih gostilne gospoda Božidara Križmančič. Vspored je jako zanimiv. Sviral bo vojaški orkester pešpolka št. 97, pel se bo Ipavčev zbor »Kdo je mar« in nastopi pevsko društvo »Slovenec« iz Boršta. Znamenita bo »Povžejada«. Začetek točno ob 4. uri in pol popoldne.

Vstopnina: na veselico za osebo 50 st., sedeži I. vrste 40 stot., II. vrste 20 st.; na ples za moške 1 krono 60 st., za ženske 1 krono, srečke po 20 st. posamezno. K obilni vdeležbi uljudno vabi odbor.

Vspored domače veselice, ki jo priredi pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah v nedeljo dne 25. novembra 1900 v stekleni dvorani »Narodnega doma«, je sledeči: 1. F. S. Vilhar: »Z Dinare kršne«, moški zbor. 2. Viktor Parma: »Čolničku«, mešan zbor. 3. »Venec narodnih pesni« (obsegajoči 13 narodnih pesni), moški zbor. 4. I. Globočnik: »Svojeglavneži«, šaloigra v enem dejanju. 5. »Narodne pesni«, mešan zbor, a) »Ljubanezen do domovine«, harm. A. Förster, b) »Planinar«, harm. A. Förster, c) »Večernica«, harm. A. Žirovnik. 6. I. pl. Zajc: »Nočni stražari«, moški zbor. 7. »Sam ne ve kaj hoče«, šaloigra v 1 in 1/8 dejanja. 8. Slobodna zabava in ples. — Začetek veselice točno ob 4. in pol uri popoldne. Vstopnina na veselico 25 nvč. za osebo. Veselica se bo vršila ob vsakem vremenu. Na obilno udeležbo uljudno vabi odbor.

Pevsko društvo »Zastava« v Lonjerju priredi dne 25. t. m. svojo veselico v prostorih tamošnjega konsumnega društva. Vstopnina 60 stot. za moške, za ženske pa 40 st. Začetek ob 4. uri popoldne. Ker društvo težko zmaguje svoje stroške, se bodo preplačila hvaležno vsprejemala. Na obilno udeležbo uljudno vabi odbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× Občinke volitve v Kastvu. Večeraj je bil prvi dan občinskih volitev v Kastvu. Na volitev je prišlo 300 volilcev za III. razred, ki so soglasno oddali svoje glasove za kandidate hrvatske narodne stranke. Krstičevci se niti prikazali niso na volišče. Volitve se nadaljujejo.

× Zinka Grum. Iz Pulja nam piše: Javili ste že, da je v Ljubljani umrla vrtačnica Zinka Grum. »Naša Sloga« piše o njej: Pokojnica je bila kakor poštna odpraviteljica na najboljem glasu toliko tu v Pulju, kolikor na Kranjskem. Ona je s sodelovanjem gospoda c. kr. poštarja Schreya uredila bolniško blagajno za c. kr. poštarje in odpravitelje, a poštni ravnatelj Pokorny se je izcazil o njej, da je izvrstna sila in zelo lepega vedenja. In vendar, vzlic tolikemu znanju in takemu vedenju, je morala tu v Pulju čakati skoro dve leti, da bi jo po priporočilu gospoda Franka namestili na tukajšnji pošti; ali vse zastoj, ona je imela velik greh na sebi, ker je bila goreča Slovenka; ljudje s takimi grehi niso po volji nekemu v Pulju! Naj mu Bog odpusti! Plemeniti duši naj bo vsevišnji milostljiv, a pokojnici večni pokoj!

× Spoznajte jih! V Novi vasi na Piranščini se zidali nov stolp. Županstvo v Piranu je dalo 400 gld. podpore. Ali potem se je zgodilo nekaj, ki te »dobrotnike« naše kaže v pravi luči. Tedanji bivši delegat je bil pozneje poklican, naj podpiše pobotnico za omenjenih 400 gld., a mož, ne sluté ničesar slabega, je podpisal — dolžno pismo, glasečo se na 400 gld. — katere je moral pozneje sam plačati iz svojega žepa!!! Odprite oči in začnite spoznavati svoje — lažidobrotnike!

× Tako delo! V Padeni, Novi vasi je sedaj velik »komisjonec! Sedem mož — najveljavnejših piranskih mož — je tu na delu. Goli slučaj je namreč, da je ravno doba volitev najpripravnejši čas za pribijanje hišnih števil! In kako težavno delo mora biti to! Pomislite, da vseh sedem mož potrebujejo najmanj po eno urc, da pribijejo eno številko!

Koliko stane tak »komisjonec« in kedo ga plača, izvedo kmalo vse omenjene vasi — ko se jim znatno povišajo občinske doklade! Benatti je sicer rekel: »O vivo o morto devo andar a Vienna per la V. curia«! (Ali živ ali mrtev, moram iti na Dunaj za V. kurijo). Ali trda mu prede, drugače ne bi baš sedaj hodili cele tedne na »komisjonec« za samo — dva glasa!

Taki »komisjoni« stanejo mnogo denarja — pa kaj za to, saj plača vse Gambinijev — osel!

Da nam ne porečete, da pretiravamo, hočemo navesti vsaj poznana imena »komisarjev«! Dr. Bubba, župan piranski, Ivan Sovich, šolski vodja v Škedenju pri Trstu, dr. Fragiaco, eksžupan in sedaj svetovalec v Piranu, piranski občinski tajnik, tržni komisar Sajin in še dva druga gospoda!

× Nepotrjen zakon. Zakon o namemniškem krajevarju, sklenjen od dež. zbora goriskega v zadnjem zasedanju, ni dobil cesarskega potrjenja. Ta načrt zakona pride zopet v razpravo v bodočem zasedanju — meseca septembra.

× Izpiti učiteljske usposobljenosti. K poročilu, priobčenemu te dni, nam je omeniti, da je tudi g. Rafael Faigelj, učitelj v Krombergu, položil ta izpit. Večina navedenih gospodov so položili izpit tudi iz nemščine.

× Shaffenhauer in mrtveci! Pomjanski narodni volilec so vložili pritožbo, ker je bilo v listah 13 posestnikov, ki že davno leže v grobu. Glavarstvo v Kopru, ali glavar, je vse te pritožbe odbil kakor neopravičene!!

Volilec so se pritožili na c. kr. namestništvo in je to poslednje res vseh 13 mrtvih brisalo iz volilnih list!

× Štirinajstleten volilec! V St. Petru na Piranščini je 14-letni posestnik Vuk. Ker je ta »mož« laškega »mišljenja«, ga je slavni županski urad v Piranu vpisal v V. in IV. kurijo!!! V Trstu »cittadini«, v Istri pa 14-letni — možaki! Tako se dela pri nas!

× Najnoveji škof. Pišejo nam: Najnoveji škof na Primorskem je sedanji župan piranski, dr. Bubba! Dragi čitatelj majaš z glavo — pa je tako! Ta mož, dr. Bubba, je Padencem opetovano obljubljal, da jim on pošlje prepotrebne duhovnika — ali, to se umeje, ako bodo glasovali za lahonsko stranko!!

Padenci! Do danes ste bili dobri verniki in ste vestno poslušali in ubogali svojédušne pastirje. Sedaj je prišel antikrist v krivi škofovski obleki, vam je obljubil duhovnika (morda kakega Žida), šolo, ceste in vse, kar si je mogel izmisliti! Verjemite pa, da noben župan (in naj si bo tudi piranski) še ni nik-

dar pošiljal duhovnikov in jih tudi — ne bo!

Ako želite imeti duhovnika, ubogajte svoje dušne pastirje — svojega župnika, volite za narodne in verne poslance, ne pa za drugorodec in brezverce! Laški bogovi še ne zmorejo vsega! Zaupajte nam, ki smo vaši pravi bratje in prijatelji! Našim in vašim smrtim nasprotnikom pa pokažite — vrata!

Vesti iz Kranjske.

* Potrjen zakon. Cesar je potrdil od dež. zbora kranjskega sklenjeni načrt zakona glede zlaganja zemljišč.

* Vodovod v Vižmarjih pri Ljubljani so predvečeraj slavnostno otvorili.

* Domač izdelovalec poštne normalnih voz. Izvrševanje poštne voz za Kranjsko in Primorsko se je sedaj izročilo domačinu, kolarskemu mojstru gosp. Jožefu Mentoniju v Ljubljani. Pošte na Kranjskem in Primorskem so dobivale do sedaj poštne vozove z Dunaja in z Grada.

* Promocija. Gosp. Ivan Vrtačnik, c. kr. deželne vlade praktikant v Ljubljani, je bil v soboto na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava.

* Doktorjem vsega zdravilstva je bil dne 19. t. m. na graškem vseučilišču promoviran gosp. Ernest Mayer iz Škofjeloke.

* Prešernova stoletnica in ljubljansko učiteljske. »Narod« poroča, da so gojenci na ljubljanskem učiteljskem prosili ravnateljstvo, naj bi se stoletnica Prešernovega rojstva proslavila s slavnostjo v telovadnici. Ta skromna prošnja pa se jim je odbila. Zakaj? Dr. Prešeren vendar ni pisal nikakih »pikantnosti«, ki bi bile nevarne »mladini«, kar se seveda ne more trditi o Götheju, katerega pa dijaki morajo sila natančno študirati! In Prešeren vendar tudi ni n. pr. kakov Rus... Mar so se torej merodajni činitelji zblali, da bi Prešernova slavnost znala žaliti narodni čut Neslovencev na učiteljskem?! Bo že tako. In na to stran so naše oblasti silno natančne. (Sinočnji »Sl. Narod« pa preklečuje to vest.)

Štajerske vesti.

— Rektor graškega učilišča odstopil. Profesor dr. Weiss se je odpovedal časti rektorja ter je ministerstvo njegovo odpoved sprejelo. Weiss je ležal v železcu domišljavim nemškim buršem in zato je moral oditi. Nemški burši so v Avstriji pač vsemogočni. Saj se še spominjamo, kako je minister Gautsch svojedobno kapituliral pred to armado — Schönerejevo.

— Na uravnavi štajersko-hrvatske deželne meje je delala več tednov mešana komisija. Bilo je natančno določiti mejo med Štajersko in Hrvatsko ob Dravi. Tu je obstajalo navskrižje za 28 kilometrov sveta ter so se vsled tega vedno ponavljali prepri med štajerskim in hrvatskim prebivalstvom. Tehnično delo sta vodila dva geometra štajerske in dva višja uradnika hrvatske vlade.

Razne vesti.

Za VIII. mednarodni kongres zoper alkoholizem so se za vse posamične kronovine sestavili deželni komiteji, ki imajo dolžnost nabirati podatke o množini porabljenega alkohola in njega posledicah ter pridobivati somišljenikov za udeležbo na kongresu in denarnih prispevkov za izdajo publikacij kongresa. Na Kranjskem se je konstituiral sledeči komitej: Markiz pl. Gozani, dež. vlade svetnik, Peter Grasselli, dež. odbornik in vodja mest. užit. zakupa, dr. I. Kopriva, mestni fizik in dež. zdravst. svetnik, dr. Otmar Krajec, c. kr. zdravst. asistent, dr. Janez Krek, profesor blagoslovja, dr. Alfred Mahr, c. kr. okr. zdravnik, dr. Danilo Majaron, odvetnik, Franc Podgoršek, mest. polie. svet., Alojzij Poljanec, vodja dež. prisilne delavnice, dr. Ivan Robida, ordinarij v blaznici na Studencu, I. Višnikar, c. kr. dež. sod. svet., dr. Franc Zupane, c. kr. dež. vlade svetnik in zdravstveni referent. — Kongres se vrši o Veliki noči na Dunaju.

Zakonska nezvestoba je zopet zahtevala v Parizu svojo žrtev. Minolo soboto je grof Cornulier svojo ženo, s katero je bil v pravdi na ločitev zakona, zasledil, ko je šla v hišo, v kateri je stanoval njen ljubimec. Ko je žena stopila na stopnice, sprožil je grof svoj vojaški revolver ter trikrat ustrelil na svojo ženo, ki se je, smrtno zadeta, zgrudila na tla. Prenesli so jo v bolnišnico, kjer je umrla v

malo hipih. Grofa je policija takoj prijela. Na komisarijatu je izjavil, da ni imel namena ženo usmrtiti, da pa ga je, ko je videl iti svojo ženo v hišo njenega ljubimca, premagala strast in srd nad ženo nezvestobo in sramoto, ki jo je prinesla ista nanj in njegove tri otroke; da je nehoté potegnil revolver ter streljal, ne da bi meril.

Recept zoper — obstrukcijo so iznašli v Belgiji. Ko so se namreč o otvorenju zbornice v Bruselju pojavljali v raznih strankah zelo resni poskusi, da pokažejo svojo moč in veljavo s — kričanjem, je rediteljstvo odredilo, da se deljenje alkoholičnih pijač, ki so jih doslej poslanci dobivali brezplačno — popolnoma ustavi. Od slej bodo poslanci dobivali le čaj, kavo in sirup.

Podjetnost v Ameriki res ne pozna nobenih mej. To dokazuje najnovejši grandškandal v Newyorku. Tu so namreč prišli na sled nekemu zavodu, v katerem so se en gros fabricirale — ločitve zakona. Podjetnik tega zavoda, neki Maison, jo bil v zvezi z različnimi krivimi pričami, sleparskimi odvetniki, podkupljenimi uradniki ter je razpolagal z ponarejenimi listinami. Z vsemi temi pripomočki je izposloval ločitev zakona v najkrajšem času. Na stotine ločitev se je na ta način izvršilo. Maison je stalno inseriral: »Ločitve, ne da bi vzbujale pozornost in hitro od 25 dolarjev višje«. Mož je imel velikansko klientelo v vseh delih Zjedinenih držav, pa tudi na Angležkem in na evropskem kontinentu. Ako se je želel ločiti kak moški, prived je Maison prič, t. j. moških, ki so izpovedali po prisego, da so z dotično ženo kršili zakonsko zvestobo; ako pa se je hotela ločiti žena, je preskrbel ženskih prič, ki so izpovedale o zakonski nezvestobi moža. Sodnija ni imela vzroka dvomiti nad verodostojnostjo prič in ločitve so šle gladko izpod rok. Maison pa je delal briljantne »kšefte«. No, nazadnje se je nekemu sodnijskemu pisarju vendar vzbudil sum; opazil je bil namreč, da so o teh procesih nastopale večkrat jedne in iste priče, obvestil je torej kriminalno redarstvo. Isto je zaprlo Maisonov urad ter aretovalo mnogo oseb; Maison pa je o pravem času odnesel pete. Več sto po posredovanju Maisona ločenih zakoncev je že davno zopet poročenih in ker je sodnija te ločitve takoj proglasila neveljavnimi, nastane iz vse zadeve še pravi kaos. Kakor je videti, prevelika državljanska sloboda ameriška ne rodi vselej najboljših sadov.

Brzjavna poročila.

Volitve volilnih mož.

CEROVLJE (okraj Pazin) (P.) V sekciji Gologorica izvoljeni naši volilni možje jednoglasno, v Novakih s 46 glasovi večine.

Cesar v Wallsee-ju.

WALLSEE 22. (K. B.) Cesar je danes ob 8. uri zjutraj prispel semkaj. Krst novorojene nadvojvodinje se je vršil ob 11. uri predpoludne.

Usmrtitev.

SZATMAR 22. (K. B.) Danes ob 7. uri zjutraj so usmrtili morileca svojega brata, veleposestnika Belo Pappa.

Vihar v Ameriki.

NEW-YORK 21. (K. B.) Renter javlja: Glasom brzjavke iz Memphisa, je o zadnjem ciklonu v Tennesse izgubilo 50 oseb življenje.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 21. (K. B.) »Daily Telegraph« javlja večeraj in Shanghai: Semkaj poročajo, da so danes brzjavnim potom razširili tajni dekret cesarice-udove, ki pozivlja vse podkralje in guvernerje, da se nemudoma pripravijo za boj proti zaveznikom v vseh delih dežele.

LONDON 21. (K. B.) »Daily News« javlja večeraj iz Shanghai, da bi dvor zelo rad zapustil Singaunf, kjer da trpi pomanjkanje in neprijetnosti vsake vrste, da se pa nahaja docela v rokah Tungfusianga, ki se

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Pošne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštnine prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe ne priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Dunajska filjalka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejevicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

e vedno s 16000 mož nahaja v Singanfuju, da-si se je javljalo, da je odšel v Kansu.

WASHINGTON 21. (K. B.) Zadnji ameriški predlog glede odškodnine, ki jo ima plačati Kitaj, je podoben prejšnjemu ruskemu predlogu, da naj bi namreč o tem odločilo mednarodno razsodišče v Haagu.

LONDON 22. (K. B.) »Times« javljajo večeraj iz Shanghai: Okolnost, da v ediktu, s katerim se nalagajo kazni kitajskim uradnikom, ni govora o Tungfusiangu, mora potrditi mnenje, da je isti merodajna oseba na dvoru v Singanfu-u. Pravijo, da trpi dvor veliko pomanjkanje ter da bi se rad vrnil v Peking, a da mu to brani Tungfusiang. Nadalje javljajo, da se je izdalo tajne edikte, ki ukazujejo podkraljem in guvernerjem, da se takoj pripravijo za aktivno nadaljevanje vojne. Tudi to da je delo Tungfusiangovo.

Nemčija in Belgija.

LONDON 21. (K. B.) »Reuter« je izvedel iz diplomatskih krogov: Z ozirom na to, da je Nemčija podpirala zahtevo Belgije, da bi si pridobila kos zemlje na levi obali reke Peiho, je kralj belgijski kakor suveren države Kongo dovolil, da se meja med nemško vzhodno Afriko in državo Kongo ob jezuru Kivu uravna Nemčiji v prid. Pričakovati je, da se ta meja sedaj tako uredi definitivno.

Dr. Körber na umetniški razstavi.

DUNAJ 21. (K. B.) Minister - predsednik dr. pl. Körber je predpoludne obiskal razstavo v umetniškem domu ter se o isti izrazil zelo pohvalno.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 21. (K. B.) Glasom večernih listov, poroča neko zasebno pismo iz Capstadta, da je namestnik transvaalskega predsednika, Schalkburger, dne 9. t. m. v vojaški bolnišnici v Johannesburgu umrl za dobljenimi ranami.

»Reuter« javlja dne 17. t. m. iz Bloemfonteina, da so se tajnik vojaškega guvernerja, Hole, in dve sestri burskega poveljnika Branda, ki so hoteli Branda pregovoriti, da bi se udal, vrnil, ne da bi kaj opravili. Brand jih ni hotel sprejeti ter je pretil, da jih ustrelji, ako se ne odstranijo. Buri so spravili Holeja in obe ženski kakor jetnike v Petrusberg in odtodi v Kimberley; iz Kimberleya so prišli v Blemfontein.

LONDON 21. (K. B.) »Times« javljajo iz Capstadta z dne 20. t. m.: Včeraj je odpotovalo v Transvaal kakih 60 rudarjev. To pa še ne pomenja obsega povračanja rudarjev; to so izbrani možje, ki naj pripravijo rudnike za rudarje, ki pridejo pozneje za njimi.

LONDON 22. (K. B.) »Daily Telegraph« poroča iz uradnega vira, da je lord Roberts v nedeljo padel s konja, a da se o tem ni poškodoval ter je zamogel opravljati svojo službo. Takoj po nezgodi je lord Roberts sporočil vojnemu ministru, da ne čuti vsled padea nobenih težav.

Trgovina in promet.

Zunanja trgovina Avstro-ogrske.

Uvoz meseca oktobra t. l. je znašal 146.3 milijonov kron (+ 6.6 milijonov proti isti dobi lani. Izvoz je znašal 179.3 milijonov K (- 15.7 milijonov kron); meseca oktobra je torej znašal aktivum trgovinske bilance 33 milijona kron proti 55.3 milijonov K v isti dobi lani.

Od januarja do konca oktobra je znašal uvoz 1383.7 (+52.8), izvoz pa 1566.3 (+39.1), torej aktivum trg. bilance 182.6 milijonov kron.

Uvažanje prašičev

iz ogrskih županijskih okrajev Békés, Békés-Csaba, Gyomu, Gyula, mesto in okraj, Szarvas, Szeghalm, Felső Tisza, Tisza-Középp, ter iz mest Kis-Ujszállás, Karczag, Turkave in Mezö-Tur je prepovedano.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 21. Pšenica za oktober K. — do — Pšenica za april 1901 K. 7.56 do 7.57 K. Rž za oktober K. 7.73 do 7.74 Rž za april K. 7.21 do 7.22 Oves za oktober K. — do — Oves za april K. 5.59 do 5.60 Koruza za september — do — Koruza za oktober — do — Koruza za maj 1901 K. 5.03 do 5.05

Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje bolje, trdno. Prodaja 18.000 m. st. 2 1/2 st. ceneje. Vreme: lepo.

Havre 21. Santos good average za november po 50 kg. Fres. 42.75, za mare po 50 kg Fres. 43.—

Dunajska borza dne 21. novembra.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.10	98.10
" " v srebru	97.65	97.75
Avstrijska renta v zlatu	115.35	115.40
" " kronah 4%	98.25	98.25
Kreditne akcije	657.—	658.50
London 10 Lsr.	240.67 1/2	240.65
20 mark	23.35	23.51
Napoleoni	19.19	19.19
100 italijanskih lir	90.70	90.65
Cikini	11.38	11.38

50 hl.

vipavskega vina iz Slapa I. vrste je po ceni na prodaj. Slovenski krčmarji in narodna društva so naprošeni da si ga omislijo. Naslov pové uprava »Edinosti«.

V najem

se odda jako velik magazin, pripraven posebno za zalogo vina. Letna najemščina 120 gl. Naslov pové uprava »Edinost«.

One naše gosp. kupce ki pošiljajo po blagó z vozom, prosimo naj opozorijo voznike da smo se preselili v ulico **Commerciale št. 3** (v bližini dobro poznane kavarne **F a b r i s.**)

J. PIPAN & Co

Zaloga kave, riža in olja.

Spedijska poslovnica

G a š p a r H v a l i č
v Gorici v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovincem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljanje nepoškodovanega blaga se zagotavlja

Novo tržaško pogrebno podjetje

L. Mozetič

vodja: L. Montanelli

Via Torrente (Ponte della Fabbra)

Izbor bisernih in porcelanastih in nagrobnih vencev, trakov, črk, spominov itd.

Martin Marc

priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svojo gostilno

„All'antica lavandaia“

ulica Industria št. 39.

pri Sv. Jakobu;

toči izvrstno istrsko in dalmatinsko črno, vipavsko belo vino ter Koslerjevo pivo. Izvrstna kuhinja, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obretnuje hranilne vloge, stalne, ki s. nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadržnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položne na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Redka prilika!

300 komadov za samo gl. 1.80

1 elegantna ura s triletnim jamstvom in lepo verižico, 1 čudovito eleganten ustnik za smodke iz jantarja, 1 krasna kravatna igla s simili-bilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. Biserom za gospode ali dame, 1 jako krasna garnitura sestojča iz manšetnih, ovratnih, naprsnih gumbov, 1 krasna pisalna žepna oprava, sestojča iz treh komadov, 1 par finih nogov, 1 zelo eleg. damska broša najnovejše mode, 1 krasno toaletno zrealo z etuijem in finim česalom in še nad 250 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsaka prevara je izključena, ker sprejemem neugajajoče takoj nazaj.

Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako fin žepni nož z dvema rezili v darilo.

Razpošilja po poštne povzetju ali ako se pošlje denar naprej.

Ernest Buchbinder

KRAKOVO

Poštno predalo E. S.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu št. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa, vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Najizvrstnejše, najboljše in najcenejše

tamburice

izdeluje in pošilja

Prva siseška izdelovalnica tamburice

J. Stjepušin
Sisek (Hrvatska)

Odlikovana na pariški razstavi 1900 in na miljenjski razstavi 1896 z velikimi kolajnam.

Velik ilustriran, cenik se pošilja na zahtevek vsakemu brezplačno in franko.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd.
po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti
nizkim obrestim.
zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in
na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od
dne vloge do dne vzdiga.
Eskompt manjše najkulantneje.
Borzna naročila.